

**Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan
Vesterlunden Skovlinden
2020-2022**

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig refleksivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?:

Det pædagogiske læringsmiljø i grupperne

At lære med kroppen forrest (krop, sanser og bevægelse)

At turde stå frem (alsidig personlig udvikling)

Selvhjulpenhed (alsidig personlig udvikling, krop, sanser og bevægelse, børnesyn m.m)

Teacch og peccs (kommunikation og sprog)

Daglige rutinesituationer – læringsmiljøer over hele dagen (pædagogisk læringsmiljø)

Nest - Det fysiske læringsmiljø

Low arousal- konflikthåndtering

Naturaktiviteter i grupperne (natur, udeliv og science)

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Vi arbejder på at have en kultur, hvor vi løbende reflekterer og evaluerer og justerer vores pædagogiske praksis. Det er på personalemøder en gang om måneden, hvor alle deltager. Det er på refleksionsmøder en gang hver 14.dag, hvor en fra hver gruppe + pædagogisk teamleder deltager. Det er på gruppemøder, som foregår hver anden eller tredje uge. Det er også i sparring/møder med tværfaglige samarbejdspartnere og i daglige drøftelser med hinanden.

Vi anvender forskellige metoder. Det er Tegn på læring, smtte/handleplaner, Vækstmodel, perspektivskift (fx stole øvelse)

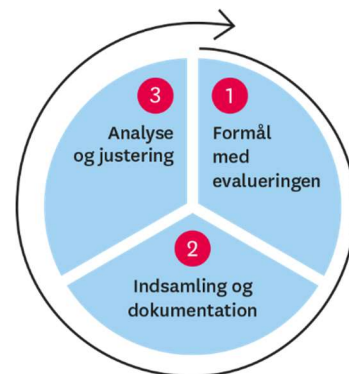
Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Da vi startede arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan, havde vi et personalemøde med små workshops om hvert læreplanstema. Det var fx lytte til forskellig musik (kultur, æstetik og fællesskab), arbejde med nøgler som symbol på livsduelighed og børns gå på mod (alsidig personlig udvikling), en kommunikationsøvelse (kommunikation og sprog) m.m.

Efterfølgende var alle delt ind i grupper, som lavede det skriftlige arbejde om hvert læreplanstema i den røde cirkel. Dette blev efterfølgende gennemgået fælles, så alle kunne se sig selv i det skrevne.

Undervejs i de to år har grupperne reflekteret ind i det skrevne, når det har givet mening.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

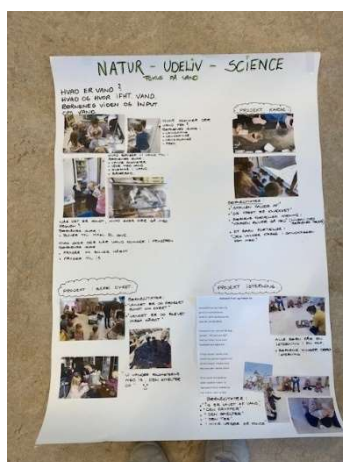
Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

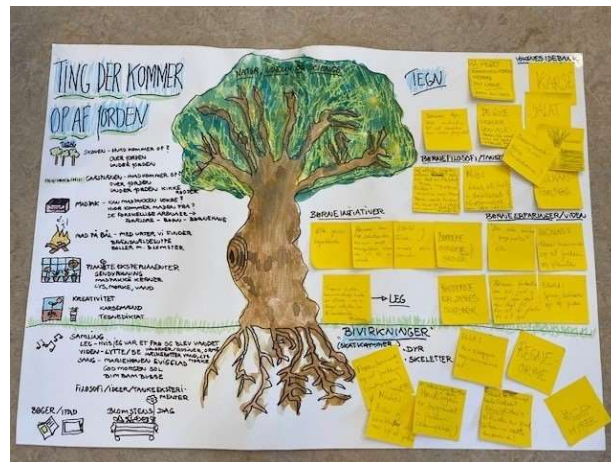
Vi satte fælles i hele huset fokus på Natur, udeliv og science i en to ugers periode. Vi valgte dette område ud fra en tese om, at det er et område, vi kan blive bedre til at arbejde fokuseret med. Vi ville give børnene mulighed for at observere og undersøge naturfænomener og give dem lysten til at udforske naturen.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Vi indsamlede tegn på børns læring vha. små øjebliksfortællinger samt indsamling af børns udsagn om emnet.

På ovenstående planche fortæller børnehavebørn, hvad de har lært om vand i forløbet, hvor de har arbejdet med vand i mange former, temperaturer og anvendelsesmuligheder.

Ovenstående planche viser, hvordan en børnehavegruppe har arbejdet med emnet Ting der kommer op af jorden. Børnene har bl.a. lært, at de kan gense kerner fra dele af deres madpakke, som så kan spire og gro. Og de har lært at rødderne er planternes sugørør.

I vuggestuen har børnene lært at genkende bestemte blomster. Børnene blev præsenteret for blomsterne på mange forskellige måder og viste tegn på læring, når de fx selv med et billede i hånden af en bellis, løb ud på græsplænen og plukkede en bellis.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Det blev tydeligt for os, hvor stor betydning det har for børnenes udbytte af et emne, at børnene gives mulighed for at tilegne sig viden om emnet på mange forskellige måder.

Når der både synges, tegnes, leges, eksperimenteres, illustreres, tales om eksempelvis vand i en afgrænset og fokuseret periode, er der stor mulighed for at alle børn tager noget med sig fra emnet og lærer ud fra, hvor barnet er.

Vi lærte også, at hvis børn skal være eksperimenterende og nysgerrige på eksempelvis natur, er der størst grobund for succes med dette, når det pædagogiske personale også er eksperimenterende og nysgerrige.

I evalueringen af emnet blev det tydeligt for os, hvor stor sammenhæng der er mellem de forskellige læreplanstemaer. Så når vi fx arbejder med natur, udeliv og science, er der samtidig en masse mulighed for sproglig læring. Der er også stor social læring i at være fokuseret og eksperimenterende sammen med andre. På samme vis spiller flere andre elementer fra den pædagogiske læreplan ind.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Vi lærte at når vi laver en fokuseret indsats på et specifikt emne, vokser og gror det og giver ny inspiration til læring til både børnene og os. Når hele huset summer af eksempelvis natur, udeliv og science, bliver vi inspireret af hinanden til nye måder at gribe emnet an på. Det vil muligvis gøre os mere opsatte på at arbejde emnebaseret sammen på tværs af huset. Den eksperimenterende tilgang, hvor børn og personale lærer sammen, kan bruges i mange sammenhænge og giver oplevelse af samhørighed og fællesskab.

På baggrund af dette har vi besluttet at vi i løbet af 2023 vil arbejde emnebaseret med to områder. I en periode af året vil vi arbejde fokuseret med læreplanstemaet kommunikation og sprog og i en anden periode vil vi arbejde fokuseret med læreplanstemaet kultur, æstetik og fællesskab.

Det er vigtigt for os at understrege at vi tænker elementerne i læreplanen, som områder der overlapper og supplerer hinanden og derfor ikke nødvendigvis skal arbejdes med som et område ad gangen. Når vi alligevel vælger at gøre det med disse to områder, er det fordi, vi har fået øje på værdien i at arbejde fokuseret på et emne samtidig i hele

huset. Vi arbejder stadig med alle de andre elementer af læreplanen som en del af daglig praksis.

Mangfoldige læringsmiljøer

Hvordan har vi arbejdet med mangfoldige læringsmiljøer i de sidste to år?

Vi har arbejdet med vores fælles børnesyn, da det er grundlaget for at kunne skabe mangfoldige læringsmiljøer. For at kunne skabe et børnehus, hvor alle børn oplever sig set, mødt og forstået i et anerkendende miljø, må vi have et ressourceorienteret syn på børn. Som en del af hele tiden at have denne fælles forståelse har vi læst bogen "Konflikter og low arousal" af Bo Hejlskov Elvén. Nogle af de væsentligste grundforståelser fra denne, som vi har taget til os, kan ses herunder:

*Alle mennesker
har ret til at
bestemme så
meget som
muligt over sig
selv*

*Mennesker skal
behandles med
respekt uanset
alder og
funktionsniveau*

*Mennesker,
som kan opføre
sig ordentligt,
gør det*

FØLELSER
SMITTER

Vi har denne forståelse med os, når vi planlægger og udfører det pædagogiske arbejde. I praksis betyder det blandt andet, at vi arbejder med voksenskiift, hvis en pædagog i en situation med et barn bliver for påvirket følelsesmæssigt til at det er hensigtsmæssigt for barnet, laver vi et voksenskiift. Eller hvis barnet har brug for at mødes af en voksen, som ikke var en del af den igangværende konflikt. Det betyder også, at hvis et barn ikke gør det, vi vil have barnet til fx at deltage i en aktivitet, ser vi på, hvad vi skal gøre anderledes i situationen. Vi ved, at børn gør det, de kan. Så hvis barnet ikke kan, skal vi som voksne gøre noget andet for at hjælpe barnet med at kunne.

Vi arbejder også med Nest-inspireret pædagogik. ("Nest møder dagtilbud" af Karin Lykke) Herfra arbejder vi blandt andet med begrebet/metoden selvsnak. Selvsnak hjælper barnet med at forstå egne følelser, ligesom det hjælper barnet til at regulere sin adfærd, så barnet får mulighed for at handle konstruktivt i fællesskabet. Fra nest bruger vi også visuelle støttesystemer som fx piktogrammer, billeder, visuel struktur. En værdi i nest og i Skovlinden er, at alle børn har krav på kvalificeret pædagogik og at det der gavner ét barn, sandsynligvis gavner alle børn. Samt igen at børn gør det bedste, de kan og når de ikke lykkes, skal vi voksne gøre noget andet.

Generelt i Skovlinden og i høj grad for de børn, der har en ressourceplads, arbejder vi med fokus på læring i børnefællesskaber og tryghed i relationer til de voksne. Alle børn har en primærvoksen, nogle sekundære voksne i gruppen og kendte voksne i resten af huset. Vi har en tydelig og forudsigelig ramme om dagen, som er med til at give alle børn en ydre styring og dermed hjælp til at opbygge en indre fornemmelse af rytme og struktur. Vi tilbyder børnene et anerkendende og guidende miljø med fokus på det enkelte barns og børnegruppens læring, trivsel, udvikling og dannelse.

For at understøtte børn med særlige gennemgribende udviklingsforstyrrelsers forudsætninger for trivsel og læring har vi en lille gruppe. Her foregår arbejdet med børnene i en mindre enhed med mulighed for at benytte specialpædagogiske redskaber og metoder. Her er god mulighed for at arbejde individuelt med det enkelte barn alt efter barnets behov og udfordringer. Det er de samme få pædagoger, børnene mødes af. Der er tydelig dagsrytme for hvert barn, således at dagen er tilrettelagt ud fra de mål i en handleplan, der sammen med forældre og tværfaglige samarbejdspartnere er opstillet for barnet. I gruppen arbejdes med Teachh-inspireret pædagogik og med kommunikationsredskabet pecs.

I de kommende år vil vi arbejde videre med ovenstående.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

I Vesterlundens forældrebestyrelse er det besluttet, at de pædagogiske teamledere én gang i hver valgperiode kommer og fortæller om eksempler på, hvordan der arbejdes med den Styrkede pædagogiske læreplan i det børnehus, som de er pædagogisk teamleder af.

Her bidrager forældrebestyrelsesrepræsentanten fra det pågældende børnehus i dialogen med, hvad deres og deres barns/børns oplevelser, fortællinger og erfaringer er i relation her til.

Forældrebestyrelsen inddrages også i forhold principper i forhold til forskellige temaer, f.eks. ”Overgange i børns liv” og ”Samarbejde med forældre om børns læring”; som indgår i den Styrkede pædagogiske læreplan.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Ved pædagogisk tilsyn i 2022 blev der peget på vores fysiske læringsmiljø særligt uden-dørs som et område med udviklingspotentiale. Derfor er vi startet op på at udvikle dette og vil fortsætte det de kommende år.

Vi har gennemgået den pædagogiske læreplan og vores daglige praksis. I denne refleksion er vi kommet frem til at vi har behov for at gå i dybden med læreplanstemaet Kommunikation og sprog. Der er forskellige niveauer af kompetencer indenfor dette område i personalegruppen og da vi ved, at det er et væsentligt område for børns trivsel og udvikling at de tilbydes understøttende sprogmiljøer, har vi besluttet at arbejde fokuseret med dette i løbet ad 2023.

Ligeledes har vi valgt at fokusere på temaet kultur, æstetik og fællesskab i 2023. Vi vil gerne tilbyde børnene oplevelser og erfaringer med mange udtryksformer såsom musik, eventyr, fortælling. Vi har øje for at som praksis er hos os nu, kan det være hvilket personale, barnet er i gruppe med, der afgør hvad barnet møder af udtryksformer og kultur.

Desuden vil vi fortsat arbejde med fælles børnesyn og mangfoldige læringsmiljøer, da det er afgørende for den børnegruppe vi har, at vi har stort og fortløbende fokus på dette.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Vi har ved hjælp af metoden Vækstmodellen reflekteret over og været i dialog om vores nuværende evaluerings- samt refleksionskultur. Det, der går godt hos os i forhold til dette er: at vi anvender enkle modeller for evaluering (hvad er målet, hvordan ser vi tegn på børns læring), at vi har stuemøder, at vi i nyhedsbreve til forældre reflekterer og evaluerer, at vi holder postmøder med refleksionsmulighed, at vi prioriterer kollegial sparring, at vi hører de andre gruppers evalueringer på personalemøder – det giver energi og inspiration, at vi evaluerer handleplaner, at vi anvender Fokus, at vi i dagligdagen evaluerer aktiviteter med hinanden, mus og grus, egen refleksion, samtaler med forældre.

Det, som vi vil justere eller gøre anderledes fremover er: Vi vil have refleksionsrum på personalemøder kaldet Kirstens kvarter. Vi vil (amr og med-rep.) arbejde via faglige organisationer for at skabe mere tid til forberedelse. Vi vil have en tydelig struktur på vores stuemøder. Vi vil huske at bruge hinandens kompetencer i huset, fx ved at have mindre samarbejdsgrupper eksempelvis om børn med cp – Susanne hjælper dette videre. Og vi vil efterspørge særlige kompetencer/hjælp til noget specifikt hos hinanden via beskedbog. Vi vil have torsdagsrefleksionsmøderne op at køre. For at hjælpe det i gang tager Susanne i en periode ansvaret for punkter til det.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi har på pædagogisk dag d. 3.6.22 gennemgået den skriftlige pædagogiske læreplan og aftalt tilføjelser og rettelser. Disse indgår som en del af den nye pædagogiske læreplan for Skovlinden 2022-2024.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC